Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302 Телефони (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036 УНСоюз (201) 451-2200

РІК XCII Ч. 192. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ВІВТОРОК, 8-го ЖОВТНЯ 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK TUESDAY, OCTOBER 8, 1985 No. 192. VOL. XCII

Хор „Чайка" виступить в Об'єднаних Націях

Ню Йорк. — Після успішних концертів в Юніон, Н. Дж., Ню Йорку, в Рочестері і на Союзівці від п'ятниці, 4-го жовтня, до вівтірка, 8-го жовтня, хор „Чайка" і танцювальний ансамбль „Веселка" з Австралії виступлять в Об'єднаних Націях в середу, 9-го жовтня, о год. 1-ій по полудні в East Lobby.

Цей виступ зааранжований австралійським амбасадором і місією Австралії до ООН.

Виступ відкритий для всіх.

Клівленд готується вшанувати д-ра Кубійовича в його 85-річчя

Клівленд (М.М.). — За ініціятивою Осередку Наукового Товариства ім. Шевченка в Огайо створено в червні ц.р. Громадський комітет під патронатом Українських Злучених Організацій Клівленду для вшанування д-ра Володимира Кубійовича в його 85-ліття. Вісімнадцятичленний комітет з представників організацій очолив голова Осередку НТШ проф. д-р Михайло Пап.

Святочний вечір для ювілята відбудеться в суботу, 19-го жовтня ц.р., о год. 6:30 увечері в головнім будинку школи св. Йосафата, побіч нового собору, в Пармі, Огайо. Клівлендська громада сподіється, що тоді буде мати привілей вітати проф. Кубійовича в супроводі його найближчих співробітників.

Щоб уможливити якнайширшим колам нашої громади бути її учасниками, встановлено для всіх доступну ціну вступу — 10 дол. Квитки є впередпродажу в членів комітету й у крамниці Руденських у Пармі.

З'ЇЗД ООЛ

Йонкерс, Н.Й. — 20-ий Загальний таборовий з'їзд Організації Оборони Лемківщини відбудеться в суботу і неділю, 19-го і 20-го жовтня ц.р., тут в домі СУМ-А, при 301 Палісейд авеню. Відкриття з'їзду відбудеться в суботу, 19-го жовтня, о годині 11-ій ранку. Опісля відбудеться бенкет о годині 6-ій вечора, а після бенкету забава.

Українські правники зустрічаються у Вашінґтоні

Вашінґтон. — Асоціяція Українсько-Американських Адвокатів матиме свої Річні збори 18-го, 19-го і 20-го жовтня ц.р., тут у приміщеннях Капітал Гилтон готелю. Як і в минулих роках, збори дадуть нагоду учасникам полагодити біжучі справи, послухати цікавих доповідей та зустрінуться в товариській атмосфері.

Цього року на зібранні виступлять два визначні правники з Департаменту справедливости — В. Лоренс Воллес і Вілліям Бредфорд Ренолдс. Оба є асистентами генерального прокуратора.

Помер П. Головачук, довголітній секретар 42-го Відділу УНС

Джерзі Ситі, Н.Дж. — Головна Канцелярія УНС повідомляє, що вночі зі суботи, 5-го жовтня 1985 року, на неділю, помер на 92-му році життя Петро Головачук, колишній довголітній секретар 42-го Відділу ім. Тараса Шевченка в Пассейку, Н.Дж., один із провідних організаторів нових членів та багатократний делеґат на конвенції УНСоюзу.

Петро Головачук народився у селі Фільверки, повіт Бучач, Західня Україна. Вступив в члени УНСоюзу після приїзду до Америки в 1929 році.

Покійний залишив у смутку невістку Дороту Головачук та внуків Джанет, Стейсі і Петра, як також численну союзову родину одного з найбільших відділів УНСоюзу в Джерзі Ситі і місцеву громаду.

Панахида за Покійного буде відправлена у вівторок, 8-го жовтня, о год. 7:30 ввечері у похоронному заведенні Бурнаца при Лейквуд авеню у Кліфтоні, Н. Дж. Похорон відбудеться у середу, 9-го жовтня, о год. 8:30 ранку з похоронного заведення до церкви св. Миколая, де буде відправлена заупокійна Служба Божа о год. 9-ій ранку, та на цвинтар Кальварія в Петерсоні, Н.Дж.

Петро Головачук

ЗАБАВА В ПАССЕЙКУ

Пассейк, Н.Дж. — 3-ій Відділ Організації Оборони Лемківщини в Пассейку, Н.Дж., влаштовує осінню забаву, яка відбудеться в суботу, 12-го жовтня ц.р., о год. 9-ій вечором в залі Української Централі при 240 Говп авеню. До танців приграватиме оркестра „Мрія", яка виступатиме перший раз у Пассейку.

ЮВІЛЕЙ ТВОРЧОСТИ

Філядельфія. — Ювілей 25-річчя композиторської творчости о. митрата Зенона Злочовського, пароха церкви св. Архистратига Михаїла у Філядельфії відбудеться тут в суботу, 13-го жовтня ц.р., о годині 10-ій ранку о. ювілят відслужить Святу Літургію в соборі Непорочного Зачаття, а хор св. Івана Хрестителя з Ньюарку, під проводом диригента Михаїла Добоша, відспіває „10-ту Літургію". О. шамбелян Михайло Федорович виголосить проповідь. О годині 4-ій по полудні відбудеться авторський концерт зразків світської творчости о. ювілята у залі УОКЦ, при 700 Сідар Ровд. Вступ на концерт 5 дол. для дорослих і 3 дол. для пенсіонерів. Квитки на концерт можна закупити при дверях.

ГАЗЕТА „НЮ ЙОРК ТАЙМС" надрукувала повідомлення про підвищення плати за телефон у стейті Ню Йорк. Абонентам, які користуються послугами компанії „Ню Йорк телефон" доведеться платити щомісяця на 5,9 відсотка більше. Установи і підприємства будуть платити на 28 відсотків більше. Нове підвищення ввійде в силу вже 19-го жовтня.

ЗСА ЗАСУДЖУЮТЬ ВБИВСТВО В. СТУСА

Вашінгтон. — У зв'язку із смертю відомого українського поета Василя Стуса у концентраційному таборі в Сибірі, який став черговою жертвою жорстоких переслідувань Москвою українських патріотів в Україні, Державний департамент ЗСА окремою заявою, 6-го вересня 1985 року висловив жаль та засудив послідовні переслідування оборонців прав людини, таких як В. Стус, закликаючи Совєтський Союз припинити нехтування правами і життям людини. Заяву проголошено такого змісту:

„Державний Департамент дізнався про смерть українського активіста прав людини Василя Стуса в совєтському концентраційному таборі 4-го вересня. Він здогадно помер в наслідок загального виснаження, маючи проблеми із шлунком та нирками. Стус, добре відомий поет, відбував кару 15-річного ув'язнення, у зв'язку з участю в Українській Гельсінкській Групі. Він є четвертим українським активістом, які померли в совєтському концентраційному таборі на протязі останніх 18-ти місяців.

Державний департамент глибоко жалує з приводу смерти Василя Стуса, яка, як видно, була безпосереднім наслідком жорстокого трактування на протязі ув'язнення. Ми глибоко стурбовані систематичним переслідуванням сміливих активістів людських прав — таких як Василь Стус та жорстоким трактуванням їх у концентраційних таборах, що часто спричинює важку недугу і смерть.

Звертаємося із закликом до Совєтського Союзу припинити нехтування правами і життям людини.

В останньому листі, що продістався на Захід, Стус писав про жорстоке трактування в'язнів".

З приводу смерти В. Стуса склав також заяву в Конґресі ЗСА конґресмен Дон Ріттер, в імені Американської Комісії в питаннях безпеки і співробітництва в Европі, прославляючи Стуса сміливим і невтомним борцем за права людина та жертвою брутальної совєтської системи, що придушує людську думку.

„Культура" пише про УКЦеркву в Польщі

Париж, Фарнція. — Відомий польський журнал „Культура" помістив у своєму липневому числі статтю Домініка Моравского п.з. „Кореспонденція з Риму", у якій автор присятив цілий розділ справі українців-католиків в Польській Народній Республіці, а зоркема ширше він заторкнув питання Української Католицької Церкви. Цю інформацію про становище Церкви Д. Моравскі спирає на розмові з новонайменованим польським кардиналом Єжи Ґульбіновічем, архиєпископом Вроцлава.

За словами згаданого кардинала, намеє жадного сумніву, що становище греко-католиків в Польщі значно поправилося, хоч воно ще делеке від ідеального стану. Достатньо зіставити два періоди: часи сталінізму, коли то українці католики мусіли властиво скриватися, а їхня Церква перебувала в катакомбах і час по 1956 році, коли українці „вийшли з підземелля". В останніх роках поправилися стосунки на відтинку душпастирськім, виховнім і культурнім. Проте влада протиставиться, не дає згоди, наприклад, на іменування окремого єпископа для католиків українців, хоч польський єпископат, за словами кардинала Ґульбіновіча, старався щось зробити в цій справі ще заки забрала слово Апостольська Столиця.

Співпраця і співжиття з римо-католицькими духовниками на теренах парафій проходить, як заявляє згаданий кардинал, спокійно, за малими вийімками. Трапляється, як це є в психіці меншости, що самі греко-катслики виявляють нетерпеливість, але до відкритих конфліктів, особливо за понтифікату Папи Івана Павла II, вже не доходить. Генеральні вікарії для українців-католиків втішаються авторитетом. Є справи, що вимагають полагоджження, чи втручання вищої церковної влади, але це не завжди можливе і не все залежить від ієрархії, — каже кардинал Ґульбіновіч. Наприклад, в Долішнім Шлеську, де живе близько 80,000 греко-католиків, немає непорозумінь, але на південних теренах, де існує ще пам'ять окупаційних злочинів, становище дещо гірше.

Кардинал Ґульбіновіч твердить, що оцінка візити папського посланника до Польщі Архиєпископа Мирослава Марусина, секретаря Східньої Конґреґації, подана в журналі „Культура" в листопаді 1984 року була правильною, але коментар був неслушний. В липні цього року архиєпископ М. Марусин знову відвідував Польщу, тим разом його перебування було коротше і мало іншу мету. В Перемишлі він висвятив знову п'ять нових українських священиків.

Гарвард влаштовує конференцію про економіку України

Кеймбридж, Масс. — Конференція на тему „Інтеґраційні процеси української економіки в історичній перспективі" відбудеться в п'ятницю і суботу, 25-го і 26-го жовтня ц.р., в Українському Науковому Інституті Гарвардського Університету.

В рамках конференції відбудуться три сесії. Перша з них буде присвячена Київській Русі. Її предсідником і коментатором буде проф. Омелян Пріцак, директор УНІГУ. На цій сесії будуть прочитані такі доповіді: Даніел Кайзер, Ґріннелл коледж, — „Економіка Київської Руси: джерело „Руська Правда"; Томас С. Нунан, Міннесотський університет, — „Роля Києва в міжнародній та внутрішній торгівлі передмонгольської ери"; Пітер Б. Ґолден, Ратґерський університет, — „Аспекти номадського фактора в економічному розвитку Київської Руси"; Мирослав Лабунька, ЛяСалл університет, — „Економічна орієнтація Галицько-Волинського князівства".

Другою сесією, присвяченою Гетьманській державі, керуватиме та буде на ній коментатором проф. Франк Сисин, Гарвардський університет, а доповідачами будуть: Антоній Мачак, Варшавський університет, — „Роля України в соціо-економічній системі Польщі-Литви"; Н.Л. Фр. Чировський, Сітон Голл університет, — „Урбанізація і торгівля"; Степан Величенко, Торонтонський університет, — „Козацька Україна і світовий ринок в середині XVII сторіччя"; Кіра Стівенс, Колґейт університет, — „Торгівля і економічна політика москвичів у відношенні до України протягом другої половини XVII ст."; Богдан Кравченко, Албертський університет, — „Торговельна політика московського уряду щодо Ук-

(Закінчення на стор. 4)

СОЦІЯЛІСТИ ПРОГРАЛИ ВИБОРИ В ПОРТУГАЛІЇ

Лісбона, Португалія. — Соціялістична партія теперішнього прем'єр-міністра Маріо Соареза програла парляментарні вибори в Португалії, які відбулися там в неділю, 6-го жовтня ц.р., а побідниками вийшли колишні партнери соцоялістів в урядовій коаліції соціяльні демократи, політична партія центру. Немає навіть сумніву, що тепер соціяльні демократи формуватимуть новий уряд, а новий їхній лідер Анібал Кавако Сильва буде новим прем'єром. Політичні спостерігачі однак вже тепер передбачають труднощі у формуванні нового коаліційного уряду, тобто уряду дуже слабенької більшості, або навіть меншости, яка ледве чи зможе підняти з руїни португальську економіку і поправити політичну нестабільність, яка фактично допровадила до розписання нових парляментарних виборів.

Кавако Сильва, 46-річний енерґійний політик, колишній міністер скарбу в уряді Соареза, не робить собі великих ілюзій і реалістично оцінює ситуацію в Португалії. Він заявив кореспондентам, що він особисто не передбачає великих змін в країні хочби тому, що перемога його партії прийшла радше на персональному тлі, а не на тлі перемін в думках виборців і їхньої об'єктивної оцінки загальної політичної й економічної ситуації в Португалії.

Згідно з інформаціями виборчої комісії, яка підрахувала вже 99 відсотків усіх відданих голосів виходить, що соціяльні демократи здобули 30, а соціялісти 21 відсотків голосів. У попередніх виборах соціялісти, найсильніша і найчисленніша в Португалії політична партія, здобула була 37 відсотків. Отже за два роки вони втратили 16 відсотків виборців, що для політичної партії є дуже багато, кажуть спостерігачі. Кандидат на нового прем'єра від соціялістичної партії Антоніо Альмайда Сантос визнав перемогу соціялдемократів публічно на пресовій конференції. Обидва лідери заявили дуже рішучо, що не може бути мови про жадну коаліцію, тобто спільне творення нового уряду. К. Сильва відмітив, що він шукатиме підтримки з партіями центру, а навіть з християнськими консерватистами, які здобули 10 відсотків голосів.

У Вашінґтоні речники Державного департаменту заявили, що перебіг виборів в Португалії дуже промовистий, бо він вказує легкий зворот на право, а це дає запоруку конструктивної співпраці Португалії з членськими державами Північно-Атлантійського Оборонного Союзу (НАТО) і Европейським Економічним Ринком.

У СВІТІ

РЕЧНИК державного департаменту у Вашінґтоні Чарлз Редман заявив кореспондентам, що присутність совєтських і кубинських військових частин в Анґолі викликає тривогу в багатьох країнах світу, в тому числі також в З'єднаних Стейтах Америки. Згідно з інфорамціями військової розвідки совєтські старшини керують анґольськими військами, а совєтські вояки беруть участь в боях проти антикомуністичного руху спротиву, тобто повстанських частин, які змагаються за привернення демократичної системи в їхній країні. „Совєтський Союз займає відкрито аґресивне становище проти руху спротиву і тих держав, які намагаються допомогти повстанцям роблячи враження, що Анґоля мусить знаходитися під протекторатом СССР, а система в країні мусить бути комуністичною", — заявив Редман. Як відомо, ЗСА і Південно-Африканська Република не скриваються із своїми симпатіями до антикомуністичних повстанців і руху за визволення Анґолі, ЮНІТА.

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР Джордж Шулц заявив кореспондентам, що Адміністрація президента Роналда Реґена формально звернулася до уряду Південно-Африканської Республіки у справі ув'язненого негритянського активіста Нельсона Манделі. В телеграмі Білого Дому до президента ПАР Пітера В. Боти висловлюється надію на скоре звільнення Манделі, яке напевно причиниться до віпруження у відносинах між урядом ПАР і чорною більшістю.

ЗАХІДНІ ДИПЛОМАТИ у країнах Східньої Европи твердять, що Войцех Ярузельскі, прем'єр-міністер Польської Народньої Республіки і перший секретар компартії, плянує уступити зі свого дотеперішнього посту прем'єра і передати керівництво уряду в руки молодшої особи. Вони однак думають, що Ярузельскі, за благословенням Москви, залишиться далі керівником компартії і наглядатиме з віддалі за державними справами.

У ШТУТҐАРТІ, Західня Німеччина, розпочався судовий процес над трьома жінками, членами терористичної скрайньо-лівої організації так званої Червоної Армії", забороненої законом на території Німецької Республіки. Кріста Екес, Інґрід Якобсмаєр і Мануеля Гаппе обвинувачені у заговорі вбивства, збройних грабунках, порушенні закону про купно і ношення зброї, фальшуванні документів тощо.

ПОЛІТИЧНІ СПОСТЕРІГАЧІ звертають увагу, що британська лейбористська партія почала усувати з провідних становищ поміркованих політиків і передавати керівні пости лівим, або навіть скрайньо-лівим. Це означає що нові керівники під проводом Ніла Кіннока взяли курс наліво і почали залицятися не тільки до Совєтського Союзу, але й інших комуністичних держав і партій. Сам Кіннок однак не погоджується з таким політичним курсом і тому він виступив з гострою критикою скрайньо-лівої фракції і тих його колег, які підтримують лівизну. „Ми не виграємо парляментарних виборів в наступному році, — заявив Кіннок, — якщо ліва фракція настоюватиме на прийнятті її програми, яка не відповідає інтересам більшости прихильників нашої партії".

АРАБСЬКІ ДЕРЖАВИ, а також палестинці в усіх державах світу продовжують влаштовувати протесні демонстрації проти Ізраїля за збомблення в Тунісі головної квартири Палестинської Визвольної Організації. Також палестинці на окупованих Ізраїлем землях, головно у долині Ґази і західньому березі ріки Йордан прилучились до загальних протестів. Вони несли антиізраїльські плякати, прапори і портрети лідера ПВО Ясіра Арафата. Арабські газети і більшість арабського населення не задоволені поведінкою ізраїльської воячнини і голосно протестують проти цього, як пише одна арабська газета в Єрусалимі, „нечуваного у світі насильства". Деякі пресові аґентства і кореспонденти інформують, що між демонстрантами і ізраїльською поліцією та військом дійшло до дозударів в кількох місцевостях. Крім того військо стріляло в повітря із скоролітів, щоб відстрашити демонстрантів.

М. ҐОРБАЧОВ ПОВЕРНУВСЯ ДО МОСКВИ ПІСЛЯ ВІДВІДИН ФРАНЦІЇ

Париж. — У п'ятницю, 4-го жовтня, президент Франції Франсуа Міттеран відкинув пропозицію генерального секретаря ЦК КПСС Михаїла Ґорбачова про окремі переговори між Францією і СССР про редукцію нуклеарних зброєнь. З цією пропозицією М. Ґорбачов виступив у четвер у парляменті.

„Франція, — сказав Міттеран на спільній з Ґорбачовим пресовій конференції", — не відмовляється від обміну поглядами з Совєтським Союзом, але не вважає, що переговори про нуклеарні ракети можуть бути корисними". На цій же пресовій конференції Міттеран оголосив, що прийняв запрошення Ґорбачова відвідати Совєтський Союз в наступному році.

Ґорбачов знову повторив свою пропозицію З'єднаним Стейтам відмовитися від створення системи космічної оборони і зменшити нуклеарні запаси наполовину.

Відповідаючи на запитання про взаємне вигнання з Лондону і Москви дипломатів, совєтський лідер зауважив: „В амбасадах завжди є люди, які займаються розвідкою, і це нормально". При цьому Ґорбачов, маючи на увазі прем'єр-міністра Англії Марґарет Тачер, сказав: „Якщо хтось хоче отруїти міжнародні відносини, завжди є можливість це зробити".

Політичні обсерватори відзначають, що подібні відповіді совєтського лідера розраховані більше на совєтську публіку, ніж на західню, де добре знають, що Англія вигнала лише шпигунів, а Совєтський Союз — всіх, хто йому небажаний. З Москви, наприклад, були вислані англійські журналісти, які пробули в СССР всього по 2-3 дні. З Лондону вигнали так званих „журналістів", які займалися шпигунством по кілька років.

У п'ятницю було підписано кілька французько-совєтських економічних угод.

У суботу, 5-го жовтня, М. Ґорбачов вилетів з Парижу до Москви.

На думку політичних обсерваторів, під час чотириденної візити Ґорбачову не вдалося досягнути головної мети — переконати французького президента Ф. Міттерана виступити зі спільною заявою, в якій би осуджувалася ініціятива президента ЗСА Роналда Реґена відносно створення оборонної системи з елементами космічного базування.

В АМЕРИЦІ

БІЛИЙ ДІМ ЗМІНИВ свою попередню точку зору щодо ізраїльського налету на Туніс і збомблення там бази Палестинської Визвольної Організації і заявив, що ізраїльський налет „не можна не осудити". Перша заява речника Білого Дому Леррі Спікса про те, що „відповідь на атаки терористів є правомірною дією", викликала переполох в Державному департаменті. На думку державного секретаря Джорджа Шулца, перша заява може погано відбитися на хід підготови до переговорів про мир на Близькому Сході. Тому Білий Дім оголосив, що налет ізраїльської авіяції на базу терористів у Тунісі „заслуговує на осудження".

ВИСТУПАЮЧИ В НЮЙОРКСЬКОМУ ГОТЕЛІ Гілтон перед членами Крайового комітету з чужинецької політики, державний секретар ЗСА Джордж Шулц заторкнув становища в різних районах світу і говорив про можливість З'єднаних Стейтів сприяти демократизації режимів в інших країнах. За словами Дж. Шулца, „система апартаїду в ПАР приречена на загибіль", але там треба досягнути компромісу між білою меншістю і негритянською більшістю. Його треба досягнути, сказав Шулц, „поки не буде пізно і нинішній уряд не буде скинутий революцією".

НЕЗАБАРОМ ПОЧНЕТЬСЯ СУД над бандою „революціонерів", яких обвинувачують у здійсненні багатьох терористичних актів. Семеро обвинувачених належать до підпільної організації, яка називає себе „Об'єднаний фронт свободи". Майбутній судовий процес вони розглядають як можливість висловити свої погляди, вважаючи, що Уряд ЗСА повинен бути усунений від влади через свою політику в Південній Африці і Центральній Америці. Таку заяву зробив Рей Левасер, якого ФБІ вважає лідером терористичної організації.

В ТОЙ ЧАС ЯК БІЛЬШІСТЬ ОРАТОРІВ на сесії Генеральної асамблеї ОН у своїх виступах критикують Південну Африку, закликають до роззброєння, міністер закордонних справ Пакістану Сахабзада Якуб Хан нагадав делеґатам ювілейної сесії про „забуту країну" — Афганістан. Пакістанський міністер назвав окупацію Афганістану совєтськими військами „грубим порушенням суверенітету". „Від цього конфлікту, — сказав він, — страждаємо і ми". За словами міністра, в його країні знайшли притулок три мільйони афганців, що втекли від окупантів.

ГАЗЕТА „БОСТОН ҐЛОВБ" НАДРУКУВАЛА статтю, в якій сказано, що студенти 110 американських університетів приділяють велику увагу до лекцій, які читають ліві професори. Студентів цікавить, чи перекручують ці професори факти з метою нав'язати своїм учням марксистські погляди. Кампанію боротьби з професорами, які перекручують факти на лекціях історії, економіки і політичних наук, почала група „За точність у викладах", створена засновниками групи „За точність в засобах масової інформації". Члени обох груп хочуть бути впевнені, що професори університетів, як і журналісти, не перекручують американську історію і політику.

УРЯДОВІ ЧИННИКИ Вашінґтону пошукують за колишнім аґентом Сі-Ай-Ей, якого совєтський втікач на американську сторону назвав шпигуном на дві сторони, тобто американську і совєтську. Прізвище підозрілого є Едвард Л. Говард і він служив на пості аґента в чужих країнах. Хоча він покинув працю в Сі-Ай-Ей вже перед двома з половиною років, урядові чинники стверджують, що він між передати совєтам багато цінних таємних інформацій. Останньо він працював в леґіслятурі Ню Мексико. Припускають, що він втік із ЗСА.

ГУБЕРНАТОР НЮ ЙОРКУ Маріо Квомо запропонував значні зміни в існуючій програмі велфер. Він заявив, що в подробицях викладе свою програму в традиційному січневому зверненні „про стан стейту". Губернатор назвав існуючу систему надання допомоги деморалізуючою і такою, що розповсюджує бідність. Він пропонує значну частину коштів, що йдуть на велфер, передати безпосередньо працедавцям для створення додаткових робочих місць. Вважають, що нова програма дасть змогу 200,000 особам отримали працю.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" — P.O. Box 346 — Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $7.50 на 6-місяців, $15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — $1.00.

Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Серед моря трагедій — острівок радости

В останньому часі аж надто згустилися чорні хмари прикростей і горя над українцями в Україні й у діяспорі, коли там — на батьківщині — один за одним відходять з життя замучені нелюдською владою найкращі сини України: Валерій Марченко, якому безбожна комуністична Москва відмовила навіть християнського похорону; Василь Стус, що не вибував з карцеру 15 довгих років, і навіть на засланні п'ять останніх років був позбавлений побачень з найдорожчими людьми, (що незаконне навіть з погляду беззаконної совєтської влади) — з дружиною, матір'ю, сестрою й сином, аж побачили вони його померлого; Олекса Тихий і Юрій Литвин, які з любови до України й нехіті до совдепії зреклися горожанства „країни рад", тому були знищені; розстріляний брат Йосифа Терелі Борис, що діяв проти репресивної влади, не дав зірвати хреста із церкви і заступався за ближніх — за це він заплатив життям. Цей трагічний список можна продовжувати до безкінця, як і пророкувати таку ж долю тим українцям, що вже є на смертному списку: Вячеслав Чорновіл, Юрій Бадзьо, Йосип Тереля, Євген Сверстюк, Степан Скалич, Дмитро Квецько і багато-багато інших...

А тут — з цього боку океану — теж почали діяти ті ж каґебівські щупальці, в Канаді й ЗСА серед українців вишукуючи „фашистів", „нацистів" чи яких інших „колярборантів" тільки тому, що, наприклад, дивізійники, які досягли тепер якраз зрілого віку, здобули знання й майно та становища, і вивчили своїх дітей, готові тепер, — коли матимуть більше дозвілля, вийшовши на емеритуру, — віддати ввесь свій час українській справі, працюючи вже не принагідно, вечорами чи на кінці тижнів, а повночасово на народній українській ниві. Ця обставина схвилювала, очевидно, сучасних московських „іллів еренбурґів" та „українських микол бажанів", бо це якраз Ілля Еренбурґ з Москви, а Микола Бажан з Києва, в 1945 році горлали на хвилях етеру, що вони нас — тобто свідомих українців — і „за морем дістануть" і привезуть назад до совдепії на певні муки, як „ворогів народу"... Тепер бачимо, що червоній Москві там, а її ступайкам тут, „невтерпьож" закортіло ці погрози здійснити...

Не солодко є для нас і на фронті шкільництва, де мало не визнано що українського голокосту „не било, нєт і бить нє может", і тому в шкільних підручниках в двох томах про „Голокост і Геноцид", є відсутня трагедія України 1932-33 років, що насправді була першим таких розмірів голокостом цього століття.

У такому невідрадному стані перебували ми, українсько-американська громада, до четверга, 3-го жовтня, коли всі ми зазнали дрібку радости, бож це цього дня Володимир Половчак, за долю якого турбувалася вся українська громада, досяг 18-ліття, а отже, згідно з американськими законами, вже може подавати заяву про американське горожанство й не підлягає юрисдикції своїх батьків, підсовєтських громадян, які, під тиском большевицької влади, вимагали насильно повороту Володимира на „родіну", в Совєтський Союз.

Історія цього, тоді 12-річного, українського хлопчика була дуже голосна й промовиста, бо проти нього і його бажання залишитися у вільній Америці (навіть якщо його батьки, розчаровані Америкою, вирішили повернутися до СССР) виступила могутня в ЗСА ліва організація — Американська унія громадянських свобід, яка взяла в захист „батьківські інтереси" проти дитини. Але і сам Володимир Половчак не залишився осамітненим. На його захист стало багато-багато протисовєтських чинників, українських і неукраїнських, особливо неоціненну поміч Половчакові дав усі ці п'ять років чикаґський адвокат, відомий український діяч, д-р Юліян Куляс.

І ось ми всі маємо почуття великої сатисфакції, що нам ця справа удалася. Володя Половчак тепер вже є зовсім вільною людиною вільної Америки. В найближчих днях він стане ще й повноправним громадянином вільної Америки, бо дістане давно ним вимріяне й виборене в затяжній боротьбі американське громадянство, право на вільне життя, право змагатися за власне щастя. Щасти йому, Боже!

Олександер Татомир

БІЛОРУСИ ПРО УКРАЇНЦІВ

Недавно загостив до однієї української Центральної організації у Філядельфії несподіваний гість — гарно зредаґований місячник „Білоруський Голос". Друк кирилицею без йорчиків робив враження, що це український журнал. Та вже сама назва видання впевнила, що вітаємо між собою представника білоруської групи у вільному світі, яка завжди дружньо ставилася до українців й подібно, як ми турбуємося долею поневолених братів і сестер на рідних землях та є предметом брехливих наклепів Москви.

Той чепурний протикомуністичний, суто релігійний і патріотичний місячник за серпень ц.р., що від 1949 року видає його Федерація Вільних Білоруських Журналістів, містить багато цінних статтей та кілька більших знімок із життя білоруської громади.

Релігійна тематика

У серпневому випуску находимо кілька інтересних статтей та інформацій, які мають пряме відношення до українців і тому вважаємо за відповідне, хоч коротко, познайомити наших читачів з їхнім змістом.

Стаття „На спілку з московським Патріярхом" вичерпно звітує про конференцію в справі святкувань Тисячоріччя Хрищення України, яка відбулася цієї весни у Ватикані. Автор переказує відомі нам з української преси закулиси цієї інтриґи та підкреслює, що на організатора святкувань покликали не українця, а карпатороса (українця із Закарпаття, який не вважає себе українцем — примітка автора). Опісля перераховує усіх запрошених без їхнього відома на симпозіюм, включно зі совєтською делеґацією під проводом відомих аґентів московського імперіялізму архиєпископа Піцирима й митрополита Владиміра та „науковця" Гордієнка. „Білоруси хочуть знати, котрі їхні земляки братимуть участь у Ватиканській імпрезі братання з московськими аґентами Російської Патріярхії?" — пише автор.

У статті „З нагоди 1000-річчя Хрищення України" є звіт з наукової конференції, влаштованої в червні ц.р. заходами проводу УАПЦ і УВУ в Савт Бавнд Бруку, в осідку Української Автокефальної Православної Церкви у ЗСА. В конференції брали участь представники Української Православної й Католицької Церков і запрошений гість Білоруської Автокефальної Православної Церкви Митрополит Ізяслав, що в привітальному слові сказав: „Хрищення України відноситься і до нас білорусів тому, що наші предки приблизно в тому самому часі прийняли християнство".

Місячник повідомляє, що „Солідарність" у Польщі для пропаґанди видала 6 поштових значків зі серії „Польські Мадонни" з образцями чотирьох ікон Божої Матері Польщі, а саме: Ченстоховської, Ґданської, Казельської та дві, які ніяк не є польськими — Львівської (Україна — примітка ред.) та Литовської (Вільно — прим. ред.). Це зайвий доказ, що навіть і в „Солідарності" є захований польський шовінізм.

За права людини

У репортажі „В обороні прав людини" розповідається про величаву та багатолюдну маніфестацію в онтарському парляменті в Канаді, що в ній взяли участь „поляки, українці, литовці, латиші, естонці, болгари, словінці, хорвати, чехи, жиди, білоруси, румуни, вірмени і мадяри". Під репортажем поміщено більшу знімку кількох представників національних груп, а між ними й українського, як вони підписують меморіял до канадського уряду в справі людських прав у СССР.

Редакційна стаття „Колективна відповідальність" стверджує, що президент Реґен не зробив жадного злочину, коли поклав вінок на військовому цвинтарі в Німеччині, на якому поховано теж кілька нацистів. Автор питає: „Що ж тоді говорити про складання вінків державними мужами різних країн перед пам'ятником поляглих солдатів совєтської армії, яка мордує цивільне населення в Афганістані, що робила криваву розправу в Мадярщині, придушувала свободу в Чехо-Словаччині, поневолювала Польщу, Білорусь, Україну, Балтійські країни, що знищила мільйони людей у совєтських концтаборах?!. В цивілізованому світі немає збірної відповідальности за злочини одиниць... То чому ж жидівські екстремісти роблять дикі напади на всіх українців, поляків, литовців, латишів і інших?!"

У статті „Антисемітизм жидівськими руками" автор каже, що емоційні, безвідповідальні вислови деяких жидів про нацистів у Канаді ведуть до зросту антисемітизму серед етнічних груп Східньої і Центральної Европи. Безосновно звинувачується цілі народи за вбивство жидів: українців, литовців, латишів і інших. Щоденник „Торонто Стар" пише, що етнічні Центральні Представництва, згаданих народів у Канаді, постановили створити мільйоновий фонд для оборони проти очернення. Треба рахуватися з тим, що тільки одні українці в Канаді ма-

(Закінчення на стор. 4)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Володимир Баран

Виступ хору „Чайка" в Дітройті

З далекої Австралії завітав до нас 29-го вересня хор „Чайка". Велика віддаль не дозволяє на частіші контакти з цим континентом, про який мимохіть маємо лише мрячну уяву. Тому вістка про приїзд цього хору сколихнула нашою громадою, збуджуючи надію побачити і почути мистецькі досягнення цієї, в дійсності невеликої української громади, яка нараховує заледве 35,000 осіб. А проте вона потрапила створити та вдержати протягом 35 років хорову одиницю, яка завдяки своїм виступам стала не лише відомою в чужому середовищі, але стала рівночасно також успішним пропаґатором українського доброго імени в частині світу, яка мало знає про нас. Це єдиний хор на еміґрації, що маючи свої початки в Німеччині після Другої світової війни, задержав і переніс на місце нового перебування свою назву, свого дириґента та частину співаків.

Які труднощі натрапляється при організації хору — Дітройт добре знає. Тому незаперечним мусить бути факт існування великої посвяти і ентузіязму дириґента і співаків, щоб такий хор вдержати.

Опираючись на своїй традиції та досвіді, хор виступив з оригінальним та цікавим концертом. Збагатив його програму танцювальний ансамбль „Веселка". Довголітній досвід хору знайшов своє віддзеркалення в його чіткості вислову, гнучкій інтерпретації та докладній зіспіваности, головних складників хорового мистецтва, які дозволили дириґентові Степанові Кореневі видобути бажані нюанси настроєвости різнорідного тексту пісень. Бездоганна підготова хору та всевладне над ним панування дириґента виявилось найкраще в жартівливих, народних піснях. В них слухачі звичайно звертають повну увагу на зміст, коли в дійсності — це композиції, які вимагають найбільшої прецизії виконання. З цього завдання хор вив'язався бездоганно.

Хор „Чайка", виявляючи збалянсування голосового насилення, терпить як багато наших хорів, на брак тенорових солістів. Представив нам, однак, соліста баса Ярослава Ліщинського і баритона Валерія Ботте. Я. Ліщинський імпонував силою своїх низьких тонів. Його сольовий виступ залишив би ще краще враження в іншому доборі пісень. Валерій Ботте мав добре підібраний репертуар до свого приємного баритона і його ліричний голос та вдала інтерпретація залишили приємне враження.

Танцюристи „Веселки" симпатичні своєю появою, технічно бездоганні, такими точками як „Чумацький шлях", „Біля криниці" чи „Пироги", що зачатками є балету в клясичному розумінні, маючи певний зміст, відбігли від рутинових танків, чим ансамбль виявив себе творчим та цікавим. Квартет баритонів і басів справно вив'язався із своїх завдань.

Хор закінчив свою програму „Колисковою" Брамса, піснею, якою, звичайно закінчував свої концерти хор „Ватра" під дириґентурою проф. Лева Туркевича.

З технічною досконалістю та з чуттям супроводила хор на фортепіяні Галя Кривенко. В дуже приємний спосіб провадила програмою пані Ботте. Її змістовні завваги, виголошені в екзотичній для нас вимові англійського, були чимсь новим і свіжим.

Дириґентові хору Степанові Кореневі та хореографові Наталії Тировській належиться наше признання за їх віддану працю та похвальні висліди.

Дітройтська громада з великою гостинністю прийняла гостей і масово відвідала концерт. Поїздка хору по Канаді і Америці спонзорована Українським Народним Союзом і Українським Канадським Комітетом, який то почин заслуговує на велику похвалу. Підготовчу працю в Дітройті перебрав на себе Окружний Комітет Відділів Українського Народного Союзу з Романом Татарським на чолі. Заступав його в часі його хвороби д-р Атанас Слюсарчук. Пропаґандивну працю провів Василь Папіж, організаційно - фінансову Ярослав Базюк. Успішну передпродаж квитків провела кредитівка „Самопоміч".

Юрій Р. Рибак

МУЛИ — КОЛИСЬ І ТЕПЕР

Недалеко від Філядельфії, бо в околицях Ленкестеру, Пенсильванія, живуть нащадки давніх німецьких іміґрантів, які прославились своїми сільськогосподарськими продуктами, при чому у своєму консерватизмі категорично відкидають будь-яку модернізацію. Тому і не диво, що принагідний відвідувач околиці не бачить тракторів на їхніх полях, а вантажних автомашин на їх дорогах. Зате око може любуватись прекрасно вдержаними кіньми, які тягнуть плуг, віз чи каретку.

Але коли так ближче приглянутись тим коням, то вони від себе дещо різняться. Деякі з них схожі на... ослів. Чому це так? Тому, що між ними мули, цебто схрещення осла і кобили. Від батька вони одідичили довгі вуха, коротку гриву і малі ноги, а від матері тулуб і сильні м'язи, а тому, що вони є надзвичайно витривалі, працюють у тяжких умовах та відпорні на недуги; від 30 століть людство вживало їх як джерело енерґії при управі ріллі і транспорті. Про них згадує Гомерова Греція та старинний Ізраїль. У XVIII столітті їх широко вживали у Франції та Південній Европі.

У економічному розвої ЗСА мули залишили свою пам'ять. Піонери вживали їх до тягнення возів і заорювання цілинної землі. У зв'язку з індустріялізацією країни побудовано для кращого транспорту цілу мережу водних каналів і якраз мули були цією силою, що тягнули барки. А коли одних вживали під землею у копальнях для перевозу копалин, то інших використовували шукачі золота на поверхні землі у тяжкому гористому терені.

Ще нині більшість мулів можна зустрінути на фармах і плянтаціях у південних стейтах ЗСА. Мули записалися в історію економічного розвою своєю працею, головно це на полях бавовни Міссісіпі, на плянтаціях цукру Люїзіяни та у копальнях вугілля Вест Вірджінії. Вони дуже добре надаються до праці у тропічних і субтропічних зонах, бо можуть видержувати різні роди натиску, спеку та нереґулярне годування.

Мули є сталі певні робітники і далеко більш інтеліґентні ніж коні, хоча бувають вперті як осли! Вони навіть потраплять поборювати проблеми і знаходити розв'язки. „Здоровий розум" — це найкраща прикмета мула. Наприклад, голодний мул їстиме так довго аж відчує, що наситився, за це кінь правдоподібно буде їсти до часу, коли захворіє з переїдження. Мул теж знає скільки може нести тягару на собі і не рушиться з місця, коли його перевантажено. Коли мул замотається, скажімо, у колючий дріт, то ждатиме поки його хтось з цього визволить, кінь, одначе, старатиметься себе звільнити, навіть коли при тому покалічиться.

Один фармер із Вайомінг оповідав, що його мули самі навчились відкривати двері до стодоли. Вони поділились завданням і один своїм носом підносив дерев'яну поперечку, а другий поштовхував двері, щоб відкрились. Знову ж певність у ході мулів сталася прямо леґендою, головно коли вони несуть верхи туристів і ступають вузькими крутими стежками у долину Ґренд Кеньон. Під час останніх світових воєн в Европі мули відзначалися у транспорті воєнного матеріялу у високих горах, де модерна транспортна техніка виявилась безсильною.

При купні мулів їхню ціну вирішує і це, що вони не можуть розмножуватися, бо є стерильними. У загальному, причина цього є тому, що вони не мають відповідного числа хромозомів (цебто волоконець ядра клітини — носіїв спадкових ознак організму), які мусять відповідати собі „два за два" заки нове життя повстане. І так: осел має 62 хромозоми або 31-ну пару, кінь має 64 цебто 32 пари а мул має 63 хромозоми, що є непаристим числом.

Із розвоєм мулів у ЗСА зв'язується теж ім'я президента Джорджа Вашінґтона. Він передбачав, що сила мулів може мати велике значення для американської аґрарії. Тому у початках 1780 років заявив, що американський фармер потребує „першорядну расу мулів" і це постановив осягнути. Правда у ЗСА були осли ще з часів відкривання сухопутньої частини Америки еспанцями, однак не мали більшого економічного значення. За часів Вашінґтона Еспанія мала найкращу расу ослів у світі, що відзначалась величиною і силою і походила з Андалюзії та Катальонії. На жаль, не можна було їх дістати, бо Еспанія строго охороняла експорт. (Так, як колись Бразилія кавчукове дерево). Все ж таки ім'я Вашінґтона мало своє значення на панівних королівських дворах Европи, бо еспанський король Карло III у 1785 році велів вислати два найкращі андалюзійні осли до Джорджа Вашінґтона — фермера... І так почалась нова „кар'єра" мулів із початковим осідком у Мавнт Вернон.

У 1925 році було коло 6 мільйонів мулів у ЗСА, одначе механізація фарм, лісової експлуатації і тяжкої конструкції зменшила їхнє число до одного мільйона. Та роля мулів у житті американців не зовсім зникла.. Нині працюють над новими расами мулів, які надаються на їзду верхи, до тягнення возів та для... перегонів.

Як бачимо, часто, роля тварини, яка допомагає людині не зовсім зникає, а під впливом обставин і довкілля зміняється і знаходить нове примінення, зрештою і машина має свою долю, бо її постійно змінює технологічний поступ.

ВИСТУПАЮЧИ НА СЕСІЇ Генеральної асамблеї ОН, міністер закордонних справ Австралії Вілліям Гейден осудив наміри Франції продовжувати нуклеарні випробування в районі Тихого океану. „Чому Франція не проводить такі випробування на своїй території?" — запитав В. Гейден. Представник Франції Кльод де Кемулярія сказав у своєму виступі-відповіді, що Франція буде продовжувати випробування, виходячи з „інтересів крайової безпеки".

РЕЧНИК ДЕРЖАВНОГО департаменту Чарлз Редман заявив, що совєтська військова присутність в Анґолі не може не викликати занепокоєння в Уряду ЗСА. „Совєтський Союз, — сказав Ч. Редман, — займає явно аґресивну позицію в Анґолі і всіми засобами розпалює конфлікт". З'єднані Стейти Америки і Південна Африка, які підтримують повстанську групу УНІТА, вимагають негайного виведення всіх іноземних військ з території Анґолі.

Омелян Плешкевич

ЕКОНОМІЧНИЙ ПОТЕНЦІЯЛ УКРАЇНСЬКОЇ КООПЕРАЦІЇ

Українська кооперація у вільному світі, через створення своєї кооперативної надбудови — Української Світової Кооперативної Ради, є фактичною і формальною клітиною СКВУ.

Питання нашої економічної сили, а тим самим економічної політики було і є предметом уваги, опрацювань, та дискусій чільних українських кооператорів і суспільно-громадських діячів. Питання ці обговорювано на крайових кооперативних конференціях, як рівнож під час Конґресів СКВУ. У творенні фінансових засобів українська кооперація, вповні виправдала себе дотепер, а і на будуче вона має (кооперація), великі, потенційні моливості розвитку.

Зі замкненням 1984 року кооперація виказує такий стан членства і оборотового капіталу:

КАПІТАЛ В МІЛЬЙОНАХ

країна	1984 кооп.	членів	капітал	1983 капітал	ріст в капіт.	%
Канада	32	55,998	369	343	26	8
ЗСА	31	49,214	308	262	46	14
Австралія	7	9,353	43	39	4	10
Арґентина	1	5,000	2	2	—	—
	71	119,565	722	646	76	11,8

Представлена табеля дає підстави ствердити, що українська кооперація у вільному світі є живучим, динамічним фінансово-господарським сектором українського життя. Ростові капіталу, однак, не дорівнює ріст членства.

До оцінки української кооперації в діяспорі можна б прийняти різні методи господарської аналізи, які допомагають у програмуванні і плянуванні її розвитку. Заки перейдемо до аналізи фінансової структури звернемо увагу на найбільш прикметні риси української кооперації, яка завдяки нашому збірному зусиллі, стала фундаментом нашої економіки. Головна особливість нашого кооперативного руху в тому, що українська кооперація є єдиною, так би мовити „етнічною кооперацією", якої не має ніяка інша, подібна до нашої спільнота — не має зовсім окремого, призначеного виключно для послуг власного громадянства, фінансово-господарського сектора. Українська кооперація об'єднує українських людей, без різниці на їх релігійні, політичні, соціяльні чи інші приналежності. Кооперація послідовно і щедро піддержує українські релігійні і національно-громадські пляни і потреби.

А тепер в аналізі нашої господарсько-фінансової політики звернім увагу на послуги кооперації членам і українській спільноті.

У підсумках кооператив зі замкненням ділового 1984 року, (Австралія за час до 30-го червня 1985 р.) — наші кооперативи з членством 119,565 нагромадили оборотового капіталу 722 мільйонів долярів.

Білянсове замкнення 1984 року в цілості виказує стан позичок на суму 446 мільйонів дол. Коли візьмемо під увагу нижче опроцентування на позиках тільки 1% то можна ствердити, що українські церкви, організації, товариства та загал членства користають річно зі суми 4 мільйонів дол., які опинились би в чужих фінансових інституціях.

Українські кооперативи оплачують членам життєве забезпечення від ощадностей і позик. Централя Українських Кооператив Америки має точну евіденцію смертних випадків: у 1984 році родини померлих членів одержали суму 472,500 дол. з титулу життєвого забезпечення. Розраховуючи відсотково на три країни — на Канаду, ЗСА, Австралія (в Арґентині нестабільність валюти) треба рахувати, що тільки в 1984 році родини померлих членів наших кооператив одержали у формі життєвого забезпечення суму 1,400.000 дол. Кошти цього забезпечення покривають самі кооперативи.

Слід ще згадати про спеціяльні послуги, як наприклад, студентські позики, від яких відсотки платить держава, та дотації у великих сумах нашій Церкві, культурі та науці.

Із статистичного обліку УСКР треба мати на уважі такі дані — Українська кооперація у вільному світі нараховувала членів: в 1980 році — 110,333, а в 1984 році — 119,565; протягом п'ятьох років прибуло 9,232 члени — це є 8.8 відсотка. В цьому періоді ощадності членів збільшилися зі суми 433 мільйонів в 1980 році до 669 мільйонів, в 1984 році, себто зросли сумою 236 мільйонів — це є 54.5 відсотка. В 1980 році пересічна ощадностей на одного члена виносила 2,427, а в 1984 році — 5,830 долярів.

У детальному обговоренні поодинокі країни представляються так: Канада—32 кооперативи з членством 5,600 нагромадили 369 мільйонів дол. оборотового капіталу, з якого 75 відсотків — сума 268 мільйонів інвестовано в позиках для членів: Кооперативи об'єднані в Крайовій Кооперативній Раді Канади.

ЗСА — На терені ЗСА зорганізованих є 31 кредитових кооператив, одна торговельна і одна кооперативна забезпеченева аґенція. В кредитових кооперативах об'єднаних є 49,214 членів і мають, на кінець 1984 року, суму 307 мільйонів оборотового капіталу. Члени одержали у формі позик суму 151 мільйонів долярів — це становить 49 відсотків.

Кооперативи тісно співпрацюють з крайовою надбудовою — з Централею Українських Кооператив Америки (ЦУКА).

Австралія: має 7 кооператив, членів 9,353 і 41 мільйонів оборотового капіталу, з якого на позики членам виплачено 75 відсотків. Кооперативи об'єднані в Раді Українських Кооператив Австралії вибудували центральний кооперативний дім коштом 3 мільйони долярів!

Як уже напочатку згадано — завершенням і репрезентантом кооперативного Руху є Українська Світова Кооперативна Рада.

У минулому 1984 році члени Президії УСКР відбули важливі зустрічі і конференції: особиста зустріч і конструктивна виміна думок між головою СКВУ — Петром Саварином, а головою УСКР Омеляном Плешкевичем, конференція членів Президії Секретаріяту СКВУ і членів Президії УСКР, яка виявилась у спільних плянуваннях до

(Закінчення на стор. 4)

Новий український лікар — д-р Лев Волянський

Українці на поселеннях з вдоволенням відмічують на сторінках своїх друкованих органів нові появи професіоналістів на українському овиді особливо ж тоді, коли ці молоді професіоналісти ще й є активними в українському зорганізованому житті, чи то працючи по наших організаціях, чи то виявляючи себе творчо на полі української культури. До таких молодих професіоналістів належить доктор медицини Лев І. Волянський, який дістав медичний диплом якраз цього літа в Мавнт Сінай Медичній школі у Ню Йорку.

д-р Лев І. Волянський

Лев Волянський народився в Ютиці, Ню Йорк, 12-го травня 1958 року в родині відомого лікаря-громадянина д-ра Олега Волянського і його дружини Людмили з Шарих. Вже з семи років Лев став активним пластуном-новаком, з згодом юнаком, відбуваючи табори як пластун далекого відлалення та здаючи всі приписані проби. Українську мову він вивчав у парафіяльній школі в Спрінг Велі та в Гемпстеді, Лонг Айленд, а найбільше вдома. Середню школу „Албертус Магнус" закінчив з відзначенням Левко у Бордонія, Н.Й., і був прийнятий до Колюмбійського університету в Ню Йорку на передмедичні студії.

Протягом студентських років був активним в Українському Студентському Клюбі, в спортових гуртках (він є знаменитий лещатар), та в театральній групі „Колюмбія Плеєрс". Виступав також на естраді, граючи свої композиції на гітарі і співаючи популярні пісні. Закінчивши бакалявреат, Лев мав сатисфакцію, що його прийняли до трьох медичних шкіл у Ню Йорку, куди він подавався. З тих шкіл він обрав собі Мавнт Сінай Медичну школу, і в той час одружився із Марією Мирославою Мандзій, лінгвісткою і співачкою, ґрадуанткою Гантер-коледжу в Ню Йорку.

Як і перше під час студіювання в коледжі, Лев Волянський, перебуваючи і на медицині, продовжував бути активним разом з дружиною у мистецькому житті українського Ню Йорку, беручи участь у вокально-музичному Ансамблі „Промінь" (диригент мгр Богдана Волянська) та граючи на сцені в Студії Мистецького Слова Лідії Крушельницької, де Лев визначився в головній ролі Корнія Каневича у п'єсі В. Винниченка „Чорна Пантера і Білий Ведмідь". У цій вимогливій ролі Левка бачили на сцені у Вашінгтоні, в Торонто, у Філядельфії, в Ню Йорку тощо, і скрізь він здобув прихильні оцінки театральних рецензентів. Деякий час Лев Волянський керував „Молодою Думкою", дитячим хором у Ню Йорку, і навчав гри на гітарі.

Із особливим замилуванням, поза професійною наукою і працею, Левко компонує пісні та романси і пише до них тексти обома мовами, хоч особливо його увагою втішаються поезії Шевченка та Лесі Українки; для кількох їхніх поезій він скомпонував музику.

Постійно будучи на листі визначних студентів у коледжі й університеті, в яких Лев навчався, йому як ґрадуантові-медикові легко було дістатися до нюйоркської шпитальної практики. Так д-р Лев Волянський з липня місяця цього року є лікарем-резидентом у Ленокс Гілл шпиталі в Мангеттені, де він спеціялізується в радіології. Одноразово з медичним дипломом д-р Лев Волянський та його дружина пережили цього літа і додаткову радість — їм народився другий синок. Перший син Олег Павло народився 13-го січня 1982 року, а Стефан Антін народився 7-го червня цього року. Всі з великої родини молодого українського лікаря д-ра Лева Волянського — батьки, брати і сестри, сестрінки, діти і дружина та він сам є членами Українського Народного Союзу, 25-го Відділу в Джерзі Сіті або 88-го Відділу в Керґонксоні, Н.Й.

Н. Н.

Заприсяження головного судді Б. Гевака

Недавно проголошена федеральним міністром юстиції номінація Богдана Гевака головним суддею Верховного Суду провінції Манітоба була прийнята правничими колами та українським суспільством з ентузіязмом і задоволенням.

Це іменування є не тільки історичним, але леґально й етнічно важливим для української спільноти. Автор цієї статті був свідком офіційної церемонії заприсяження, що відбулося в п'ятницю рано, 6-го вересня ц.р., в храмі св. Степана, через дорогу від приміщень Головного Суду у Вінніпеґу. Процесія манітобських суддів у відповідних тоґах на чолі з лейтеном-губернаторкою, шефом апеляційного Суду та представником королівської кінної поліції під звуки клясичного маршу на органах увійшли в церковну залю, заповнену публікою.

Формальною частиною програми керував шеф апеляційного суду Манітоби Ф. Монін. Заприсяжено трьох осіб, а саме: Б. Гевака, колишнього члена Верховного Суду підвищено на становище шефа цього суду, К. Твадела — в членство апеляційного суду й А. Гершфілда — в членство Верховного Суду. Кожний із згаданих осіб після індивідуальної присяги виголосив коротку промову англійською і французькою мовами. Характерним явищем було те, що Б. Гевак більшу частину своєї промови виголосив українською мовою, за що одержав бурхливі оплески публіки, а особливо від українців. Самозрозуміло, що автор цих рядків був приємно вражений не тільки промовою судді Гевака, але й солідарністю міністра судівництва Р. Пенера та голови адвокатської палати В. Олсона, бо обидва закінчили свої усні привіти і ґратуляції кількома реченнями по-українськи.

Після закінчення формальної частини присутні перейшли до новозбудованого приміщення суду на полудневу перекуску. За дозволом судді Гевака з приємністю подаю для інформації читачів дослівний текст його промови.

„Сьогоднішній день повинен мати спеціяльну важливість для усіх українців Канади — для піонерів та для новоприбилих. Так як народи інших країн, що приїхали до Канади як еміґранти, українці також залишили свою рідну землю, шукаючи в Канаді свободу віри в Бога, збереження своєї мови і культури. Це вони бажали не тільки для себе, але особливо для своїх дітей, внуків та правнуків. Хотіли вони, щоб їх діти мали можливість вчитися — здобути вищу освіту і тим способом брати колись активну участь у всіх ділянках канадського суспільного життя. Ті піонери, так як і мої родичі, показали відвагу, зрозумілість та глибоке довір'я, що тут, в Канаді, тяжкою працею здобудуть можливість передати все це їхнім поколінням. Нинішній день підтверджує їхню віру та мрію. Кажуть мені, що це перший раз в історії права Канади, що канадець українського походження був назначений очолювати Верховний Суд королівської влади. Чи могли наші перші еміґранти навіть і подумати, що колись це буде можливе? Але завдяки їхньому завзяттю, посвяті та вірі в нову вибрану країну, вони та їх діти, набираючи більше сили, бачать, що все це можливе, і що це тільки початки. За це їм належиться сердечний глибокий поклін".

Вірю, що читачі цілковито згідні з сантиментами достойного судді та бажають йому витривалости, дальшого успіху і доброго здоров'я.

Сергій Радчук

„Поховали громадою, як слід, по закону..."

(Похорон св. п. д-ра Ростислава Сочинського)

Савт Бавнд Брук, Н.Дж. (Л.В -а). — У погожий день ранньої осени, 20-го вересня, серед прегарної природи цього дійсного клаптика України на гостинній американській землі, в маєстатичній церкві-пам'ятнику св. Андрія Первозванного вранці розпочалися багатолюдні похорони визначного лікаря-громадянина д-ра Ростислава Сочинського.

Похоронні відправи у Церкві-Пам'ятнику з помининальною Службою Божою правили два отці — настоятель катедри св. Володимира в Ню Йорку митрофорний протоієрей Володимир Базилевський, парох парафії, куди належав св.п. Р. Сочинський і належить його родина, та протопресвітер Артемій Селепина, заступник настоятеля церкви-пам'ятника (настоятель — Митрополит Мстислав); на панахиду до отців, що відправили Літію, приєднався Блаженніший Владика — Митрополит, який сказав також зворушливе над труною слово про Спочилого в Бозі д-ра Р. Сочинського. У своєму прощальному слові Владика — Митрополит підніс заслуги для України і українського народу св.п. Ростислава, згадуючи про нього ще з малих дитячих літ, бо власне разом з батьком д-ра Ростислава Сочинського Владика в час українських Визвольних Змагань „підіймали Червону Калину", визволяли — боронили нашу землю від орд червоної і всякої іншої ворожої навали. Поразка у боротьбі примусила і Владику і родину Сочинських шукати пристановища на Волині, древній княжій нашій землі. І тут також не припинилося знайомство Владики Мстислава з д-ром Сочинським; і так доля кинула більшість наших людей до Німеччини й нарешті за океан. Д-р Сочинський був вірним сином своєї Церкви і багато зробив для її розбудови.

Церква-Пам'ятник не вміщала всіх людей, родину, приятелів, друзів і знайомих, які з увагою ловили кожне слово Владики, і по ньому підійшли до останнього цілування—прощання з незабутнім Другом, який відійшов у засвіти, у вівторок, 17-го вересня, по недовгій та все ж тяжкій недузі, у шпиталі в Брукліні, на 68-му році життя.

Після відправ у цій Божій оселі сумний похід супроводив труну св. п. д-ра Ростислава Сочинського на місце вічного спочинку, серед зелені й мальовничих квітів та мистецьких і вибагливих пам'ятників над могилами багатьох—багатьох визначних українців, що вже покояться тут.

Над могилою перед опущенням труни служили надгробну відправу отці: Протопресвітер А. Селепина та митрофорний протоєрей В. Базилевський знову, а з прощальним словом виступив інж. Андрій Пащук від земляків-волиняків, від Наукового Товариства ім. Шевченка та від українського Гарварду, якого св.п. Сочинський був меценатом, і від Українського Інституту Америки. Підкреслив промовець тут, звертаючись до родини в жалобі — дружини Спочилого Нани Сочинської та до їхніх дітей, яким гостинним був їхній Дім, де „розуміючи значення справжнього ідейного товариського життя, Сочинські влаштовували численні прийняття, чи велелюдні чи менші, в інтимному колі, але завжди невимушені й радісні, і де розмови оберталися навколо української проблематики".

Прощав взірцевого громадянина св. п. д-ра Сочинського англійською мовою від себе особисто й від УІА Йосип Лисогір, колишній головний предсідник УНСоюзу й член Ради Директорів УІА.

Після того, як домовину Спочилого опущено в могилу, зібрані на цвинтарі численні присутні перейшли на поминальну трапезу до відновленої й побільшеної прицерковної залі, де відбулася тризна з участю понад сотні жалобних гостей. За головним столом сиділи обидва отці настоятелі, опечалена дружина, син д-р Ярослав Сочинський, доні — Ільона

(Закінчення на стор. 4)

У СВІТЛУ ПАМ'ЯТЬ

Вшановуючи світлу пам'ять померлих дорогих осіб, на українські студії в Гарвардському університеті пожертвували:

Марія Ковалисько — $1,000, Михайло Ковалисько — $500, Остап Ґац — $100, Інтернешенел Бизнес Машін Корпорейшен (IBM) — $50, М. і Л. Гірняк, М. Гук, В. і П. Камінські, В. Лагошняк — по $25, А. і Д. Валюх, п. і А. Візьняк, З. Комарянська, П. і О. Кравченко, О. і Л. Небеш, В. і А. Недозірні, В. і І. Пік, В. Снігуровський, А. Шкарупа — по $20, І. Гаврилів, д-р Я. і С. Городиські, М. Іванишин, І. Кашубинська, Л. Ковальська, Я. і Я. Кришталович, М. Петрівський, Я. і М. Сидір, В. і А. Столяр, Ор. Топорович, Р. Цегельський — по $10, С. і В. Кухта, Р. і І. Стахур — по $5 в пам'ять бл. п. МИКОЛИ КОВАЛИСЬКА.

Оксана і Василь Марчуки — $100 замість квітів на могилу сл. п. МИХАЙЛА М. ХАРИША.

Д-р Юрій і Діяна Тершаківці — $50 в пам'ять св. п. СТЕФАНА БУЛЬБИ.

Юрій і Ірина Прокопишин — $50 в пам'ять св. п. мґр-а ОСТАПА ВАТАМАНЮКА, і $25 замість квітів на могилу св. п. ІРЕНИ ЛЕВЧУК.

Сальвіна Іваницька в пам'ять матері св. п. ФЕЛІКСИ ДАНИЛІВСЬКОЇ.

П-во Івасів — $50, Дарія Васєвич — $25, Ганя Двулят, П-во Швець — по $20, о. Григорій Волковицький, П-во Комарницькі — по $10, Ірена Масна, Надія і Стефан Попович, Ірена Самолін — по $5, Михайло Котула — $2 замість квітів на могилу бл. п. ОЛЕКСАНДРА ЛОМАКИ.

Марія і Омелян Омецінські — $20 замість квітів на могилу бл. п. СОФІЇ КЛЮФАС з ЯЦИКІВ.

Дякуючи жертводавцям за пожертви линемо до Господа з молитовним проханням, щоб дарив Померлих вічним спокоєм і радістю.

ГОЛОВНА ЕКЗЕКУТИВА ФОНДУ КАТЕДР УКРАЇНОЗНАВСТВА (ФКУ)

Українська Вільна Академія Наук у США

із сумом повідомляє, що 29-го вересня 1985 року на 94-му році життя упокоївся у Ню Йорку

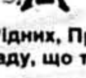

бл. п.

ІВАН СИЛЬВЕСТРОВИЧ ГАЄВСЬКИЙ

член Фундації Академії.

Управа Академії висловлює глибоке співчуття Дружині Покійного Олександрі Трохимовні.

Повідомляємо Рідних, Приятелів, Знайомих та Українську Громаду, що тлінні останки Покійної

бл. п.

ЕВГЕНІЇ СКАСКІВ

з дому ДИРБАК

перенесено на Вічний Спочинок з цвинтаря Glen Spey, N.Y. до Українського Національного Пам'ятника-Мавзолею в Вашінгтоні, Д. К. Молебень, запечатання крипти відправили о. Богдан Скасків і о. Йосиф Денищук, дня 19-го вересня, р. Б. 1985.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

У ПАМ'ЯТЬ ПОКІЙНОГО

д-ра Юліяна Політила

складаємо 50.00 долярів на БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ в Ню Йорку.

Клявдія ЧОРНОДОЛЬСЬКА і Реня ГЕРЛИНСЬКА

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
Дорогого ЧОЛОВІКА і БАТЬКА

бл. п. інженера

Сергія Небожинського

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА і ПАНАХИДА

в неділю, 13 жовтня 1985 р., о год. 10-ій ранку
в St. Michael Ukrainian Orthodox Church, Uniondale, L.I., N.Y.

РОДИНА

В ПЕРШУ ДУЖЕ СУМНУ І БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕИРТИ
мого Дорогого МУЖА і ДРУГА

бл. п. інженера

Стефана Юрія Процюка

будуть відправлені

СВЯТІ ЛІТУРГІЇ і ПАНАХИДИ за спокій Його душі

в церкві св. Юра, Схід 7-ма вул., у суботу, дня 12-го жовтня 1985 р., о год. 7-ій веч.;
в церкві св. Тройці у Кергонксоні буде відправлена ПАНАХИДА по Великій Службі Божій, у неділю,, дня 13-го жовтня 1985 р.

Про молитву просять:
ОЛЕНА ПРОЦЮК — дружина
і Родина

ПОДЯКА

З волі Всевишнього відійшла від нас на Вічний Спочинок дня 29-го серпня 1985 року наша Найдорожча
ДРУЖИНА, МАМА, СЕСТРА і ТЕЩА

бл. п.

ІРЕНА М. ТЕРЗІЄВ

залишаючи у наших серцях невимовний біль та смуток.

Похорони відбулися в суботу, 31-го серпня 1985 р. у Вашінґтоні, Д. К.

Нашим Рідним, Приятелям і Знайомим складаємо сердешну подяку за участь в похоронних відправах та за численні вислови співчуття, розради і потіхи чи то особисто, листовно, як рівнож телефонічно.

Щиросердешно дякуємо Отцю Пароxові Й. Денищукові за відвідини в лікарні та уділення Найсвятіших Тайн, рівнож за ведення похоронних відправ та за прощальну проповідь в церкві Пресвятої Родини. Також щиро дякуємо Отцю Пароxові церкви св. Михаїла в Балтімор о. Ю. Маркевичеві за співучасть в Панахиді.

Немає слів, щоб могти висловити нашу глибоку вдячність Уcім, що в пам'ять Покійної переслали прекрасні китиці квітів, за численні Служби Божі та щедрі датки на добродійні цілі на які Покійна собі бажала.

Особливу подяку складаємо Приятелям за їх поміч і прислугу під час нашого великого горя: Н. Відемер, Б. Малярд, С. Копко, Ш. Кумджон, Т. Гаврилишин, Ф. Старух, Я. Бравн, Я. Оришкевич, Т. Хархаліс.

В цій короткій і скромній подяці ми не в силі висловити нашу повну вдячність нашій Рідні, Приятелям і Знайомим, що в тих днях нашого горя ділили з нами цей глибокий біль та безмежний жаль.

Хай ласкавий і милосердний господь щедро наділить Вас ласками і добром.

Муж — МИКОЛА
з дітьми РЕНАТОЮ і МИКОЛАЄМ
Брат — ОЛЕКСАНДЕР ТРАСКА з дружиною ІРЕНОЮ і синами РОМАНОМ і ЯРЕМОЮ

З великою подякою подаємо список жертводавців:

Пожертви на БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД Української Католицької Церкви св. Михаїла в Балтімор, Мд.:

по $100 – Т. і Т. Хархаліс;
по 50 — П. Сушко, О. і В. Сушко, О. і С. Чорний, Ю. і Ю. Чапельський;
по $30 — А. і Б. Чапельський, С. і Ю. Копко, Ю. Подоляк;
по $25 — М. і Ю. Котик, Т. і І. Корж, М. і О. Поліщук, М. Хархаліс, А. Тимюк, М. і Т. Лукіянчук, О. Дерій, В. Тимюк, Г. і М. Кулинич;
по $$20 — А. Поліщук, М. Бохно, С. і Н. Ласійчук, С. і С. Поліщук, І. Мацюрак, М. і О. Бендюк;
по $5 — О. Ганас;
по $500 — М. Терзієв;
по $1,000 — І. і О. Траска.

Пожертви на БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД Українського Католицького Краєвого Собору ПРЕСВЯТОЇ РОДИНИ в Вашінґтоні, Д. К.:

по $100 — Я. і Е. Бравн;
по $50 — О. і В. Палійчук, Т. і О. Гаврилишин;
по $30 — А. і Р. Піндерґольм;
по $25 — Л. і А. Біґун, К. і Б. Пащин, Л. і Р. Книш, М. і Н. Базарко, А. і О. Троян;
по $20 — Е. Мілер;
по $10 — Маєвський;
по $500 — М. Терзієв.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашої Найдорожчої

ІРЕНИ

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ

в вівторок, 8-го жовтня 1985 р.

в церкві св. Михаїла в Балтімор, Мд.
і в Храмі Непорочного Зачаття при Catholic University **в Вашінґтоні, Д. К.**

Просимо Рідних, приятелів і Знайомих згадати Покійну в своїх молитвах.

УМІ — школа в Ню Йорку

На порозі шкільного року, коли дітвора заповнює шкільні будинки, середньошкільна та студентська молодь повертається та продовжує свої шкільні заняття, урухомлюються школи українознавства, молодечі організації, слід згадати й пригадати українським батькам та нашій громаді також про Музичну Школу — Український Музичний Інститут у Ню Йорку, що приміщується при Другій авеню ч. 136, на 4-му поверсі в Домі Визвольного Фронту.

На протязі 33-ох років УМІ веде музичну педагогічну працю інструментальної, клясичної музики — кляс фортепіяну, скрипки, сольоспіву, віольончелі та теоретичних предметів. Під проводом кваліфікованих вчителів музики, учні УМІ здобувають основне знання музичної освіти, виконують і вивчають твори світових композиторів, як також вивчають і обзнайомлюються з українською музичною творчістю. Кожного тижня відбувають учні музичні заняття, складають річні іспити з пробробленого матеріялу та демонструють свої успіхи на річних прилюдних пописах—концертах. Крім внутрішньої праці, учні УМІ беруть участь в аматорських музичних конкурсах, на яких досягають високих оцінок для себе й признання для української музичної школи.

Впродовж трьох декад існування Українського Музичного Інституту чимало талановитих випускників закінчило школу в Ню Йорку, завершуючи свою музичну науку дипломними речиталями та включилося у музичний професійний світ.

Кожний нарід плекає різні види своєї музичної культури. Компонентами музичної культури народу є народна музична творчість, клясична інструментальна музика, камерна, легкого жанру і танкова музична творчість. З камерною музикою у нас важко, вона вимагає фондів, постійної фінансової бази, хоч тут і там появляються способи її творення. Під сучасну пору в наших громадах домінує українське кобзарське мистецтво, що завдяки народному інструментові — бандурі, успішно розвивається. Та, проте, плекаючи й оцінуючи виключно фолкльорне музичне мистецтво, українська музична культура стає непевною, убогою й незрілою. Українська клясична інструментальна музична творчість має вкорінені традиції на рідних землях, згадати хоч би таких корифеїв — композиторів як М. Лисенко, Л. Ревуцький, С. Людкевич, В. Барвінський, Ф. і М. Колесси, Безкоровайний, Фоменко й інші. Доля українських скрипалів в сучасній Україні незавидна, їхні таланти червона Москва запрягає до своїх послуг. А в діяспорі, гляньмо правді в вічі, як рідко трапляється нагода послухати українських піяністів чи скрипалів на концертах чи громадських імпрезах. Їх мало, непропорційно мало до числа нашої громади. Тому на часі пригадати українським батькам, щоб не занедбували музичної освіти для своїх дітей та заохочували ставати учнями української музичної школи. В біжучому році — 1985 - 86 — УМІ в Ню Йорку розпоряджає музично кваліфікованими вчителями як, наприклад, Тома Гриньків, Г. Мірошниченко-Кузьма, Лариса Крупа, — кляса фортепіяну; Рафаїл Венке — кляса скрипки; А. Добрянський — сольоспів, і кляса віольончелі — Н. Цебрівський.

Музика є покажчиком духового розвою народу. Вона впливає позитивно на психіку дитини, ушляхетнює і збагачує душу молодої людини, розбуджує естетичні вартості та відтягає від шкідливих впливів чужого довкілля.

Оксана Луцька

Гарвард...

(Закінчення зі стор. 1)

раїни на протязі XVII сторіччя".

Ольга Крисп, з Лондонського університету, буде предсідником і коментатором третьої сесії, на якій проблеми XIX століття будуть дискутовані в таких доповідях: Ралф С. Клен, Фльоридський міжнародний університет, — „Міґрації і зміни населення в Україні в XIX ст .: етнічні, соціяльні і економічні наслідки"; Борис П. Балан — „Міста й українська економіка в середині XIX ст."; Мартін Спехлер, університет Індіяни, — „Релігійна нерівність між Україною і іншими країнами царської імперії"; Патриша Гарлігі, Гарвардський університет, — „Південна Україна як економічний край XIX ст."; Ричард Л. Рудолф, Міннесотський університет, — „Економічний розвиток східньої Галичини".

Докладніші інформації про конференцію можна одержати від I.S. Koropeckyj Department of Economics, Temple University, Philadelphia, Pa. 19122; телефон (215) 787-8168.

Варто відмітити, що це третя з черги конференція у справах економіки України на форумі УНІГУ. Попередні відбулися в 1975 та 1981 роках. Їх матеріяли були опубліковані як: „The Ukraine within the USSR: An Economic Balance Sheet" (New York, 1977), „Selected Contributions of Ukrainian Scholars to Economics" (Cambridge, 1981). Ці видання можна замовляти в УНІГУ.

Приготування до четвертої конференції, заплянованої на 1990 рік, вже почалися.

Економічний...

(Закінчення зі стор. 2)

взаємодії — піддержувати кооперацію в її акціях, в її розбудові, а СКВУ в розбудові його фондів.

УСКР поробила заходи в усіх осередках кооперації для відкриття окремих конт для СКВУ. Ця акція, як досі, дала хоч скромні, але надійні висліди. Для прикладу — в Кредитовій Кооперативі в Чикаґо на конто СКВУ, в часі від червня 1984 до липня 1985, члени вплатили суму 1,385 долярів. Крім цього до каси УСКР (на фонд СКВУ) вплинули вплати від Кооператив: Рочестер 325 дол., Елізабет 50 дол. і Фінікс 25 дол.

Окремо до Секретаріяту СКВУ кооперативи вплатили: в 1984 році суму 6,232 дол., в 1985 році суму 15,003 дол., (до дня 16-го серпня); разом 21,235 дол.

Для започаткування кооперації у Бразилії нав'язано контакт з Ієрархією Української Католицької Церкви в Бразилії, з епархом Єфремом у Куритибі як рівнож із забезпеченевою компанією КЮНА. Владика інформує, що кооперація у великій мірі допомогла б українцям в Бразилії, епархія попирала б акція творення кооператив в місцевостях з українським населенням.

У висновках треба сказати, що члени Президії УСКР розважають потребу і можливості зорганізування світового кооперативного Конґресу, щоб на широкому форумі розглянути важливі питання: дальшої розбудови кооперації, примінення ефективних способів максимального скооперування української спільноти в теперішніх країнах поселення, щоб український кооперативний Рух був сильний економічно та національно і організаційно міцний і солідарний.

Згідно з нашим сумаричним звідомленням — ми виконали багато, але ми б могли зробити набагато більше, якщо б у нашій спільноті запанував справжній кооперативний дух. Тому на закінчення варто пригадати слова інж. Мирослава Болюка, кооператора з Австралії... „Щоб успішно діяти назовні треба самому бути спершу внутрі зорганізованим і самоздисциплінованим".

Білоруси...

(Закінчення зі стор. 2)

ють понад півмільйона людей, а коли додати ще балтицькі національні групи, румунів, словінців, хорватів, болгарів і інших, проти яких були теж скеровані жидівські наклепи, що причинилося до великого розголосу в етнічній пресі, можемо уявити собі кілько покривджених стане антисемітами — наголошує автор. Більше двох тисячів українців і балтійців демонструвало в Оттаві проти домагань жидівських екстремістів користуватися брудними й фальшивими совєтськими звинуваченнями, що їх спрепарували органи КҐБ. Проф. Л. Луцюк, представник українців, іронічно ствердив, що совєтські документи звинувачують теж „ловця нацистів" Візенталя, буцім то він був гітлерівським коляборантом і аґентом. Йде намагання, щоб нищити ворогів комунізму за допомогою канадського та американського судівництва.

У репортажі „ҐУЛаґ сьогодні" заподається, що в Парижі відбулося кольоквіюм про теперішні концтабори в Совєтському Союзі. Доповідачі інформували, що в СССР існує 2,000 таборів з двома мільйонами в'язнів, але дехто твердив, що в дійсності там є 4,000 таборів і 4 мільйони каторжників. Між доповідачами був колишній в'язень ҐУЛаґу Авраам Шифрин, який походить з Білорусі, а тепер веде Дослідчий Центр совєтських концтаборів в Ізраїлі, та Володимир Бералович, співробітник французького Дослідчого Центру, який говорив про покористування медициною для фізичних і духових тортур у „психушках".

За „Метою" — органом Українського Екзильного Уряду — ,Білоруський Голос" повідомляє читачів, що до Почесного Комітету святкувань 75-річчя проф. Я. Рудницького — прем'єра Екзильного Уряду УНР — запрошено президента Польської Річипосполитої Едварда Рачинського, Отта фон Габсбурґа і президента Білоруської БНР в екзилі Вінсента Кук-Гришкевича.

• • •

До речі буде теж сказати про деякі дуже цінні статті з білоруською тематикою, а саме „Святкування 80-річчя Сергія Хмари", визначного білоруського журналіста й громадського діяча. А далі інформативна розповідь „Як творилася партизанка", де автор стверджує, що білоруську національну партизанку, яка постала 1942 року, інфільтрували та підступно знищили, вбиваючи її провідників, московські каґебісти. — Письменник Сергій Хмара у знаменитій статті „Дідусь Симон" змальовує світлу постать відомого білоруського активіста, колишнього посла до польського сойму й журналіста Симона Рак-Михайловського, якого разом з іншими патріотами закатували каґебісти за часів Сталіна. — Приковує увагу наукова розвідка д-ра Я. Галейка „Гніздово — передісторичне місто Кривичів" та решта матеріялів етнічного характеру.

• • •

Вітаємо ініціятиву Федерації Вільних Білоруських Журналістів, яка шукає тісного контакту з українцями та їхніми центральними організаціями у вільному світі. В дружній співпраці наші змагання будуть більше успішні.

НОВИЙ МІНІСТЕР оборони Франції Поль Кіль особисто візьме участь у підводному випробуванні атомової бомби на Тихому океані. Він звернувся до членів парляменту і лідерів' пілітичних партій, щоб вони вислали своїх делеґатів на ці випробування і особисто переконалися, що не має жадної небезпеки, ані для цивільних кораблів, ані для населення в районі випробування, яке до речі, належить до Франції. Кіль заявив при тому, що його міністерство і військове командування відповідальне за випробування зроблять усі заходи для того, щоб не допустити до протестних акцій пацифістичної групи „Ґрінпіс", яка немає права вмішуватись в державні справи.

„Поховали..."

(Закінчення зі стор. 3)

Шиприкевич з мужем інж. Петром та Лада, і рідний брат Сочинського д-р Ярослав Сочинський з Англії. Вони приймали вислови признання й прощання для Спочилого від численних промовців, яких представляв зібраним майстер сумної церемонії мгр Володимир Баранецький, віцепрезидент Українського Інституту Америки, оголосивши відразу, щоб складати пожертви „замість квітів", хто бажає, на пресовий фонд журналу „Лікарський Вісник" або на фонд Українського Інституту Америки.

Першим прощав св. п. Ростислава Сочинського від Українського Лікарського Товариства Північної Америки та від квартальника „Лікарський Вісник" д-р Роман Осінчук, підкресливши красномовно в своєму слові леґендарну слухавку лікаря і таке ж леґендарне перо журналіста , що ними в рівній мірі визначався покійний д-р Р. Сочинський, працюючи обома з талантом і посвятою для добра нашого загалу.

Мгр В.Баранецький прощав Покійного від УІА, Інституту, який був „особливим проєктом і улюбленим ділом Ростика , а сам Ростик став українською душею Інституту , просто незаступимим через його незвичайну працьовитість і многогранні таланти і дійсну наснаженість українською духовістю". В. Баранецький запропонував, щоб УІА та Спілка Українських Журналістів Америки (СУЖА), діяльним членом якої був св. п. Сочинський, підготувала і провела вечір, присвячений цьому визначному лікареві—громадянинові.

Від берлінських друзів — прощав д-р. Олег Волянський, стараючись відновити в уяві присутніх ту добу студентських і молодечих років, коли науку сполучали молоді українці з революційною діяльністю й боротьбою то проти одного, то проти другого чи третього окупанта наших земель, що врешті-решт і привело Ростислава у німецький кацет за ґрати. Але гумор цих молодих людей не кидав ніколи, навіть у часи воєнні. Ці спогади про винахідливість св.п. Приятеля були милі й зворушливі, так що навіть засмучена родина мусіла усміхнутися при згадці про „фільмову" карєру дотепних молодих людей, і про інші пригоди їх в Берліні перед арештом.

Про це „врем'я люте" за ґратами говорив інж Дем'ян Кордуба, співв'язень бараку в кацеті Саксенгавзен. Вижив д-р Р. Сочинський там тільки тому, що його як лікаря нацисти поставили доглядати хворих. І там д-р Сочинський з посвятою допомагав тим, які без нього були б померли від хворіб, найчастіше інфекційних. З особливим сумом згадував цей промовець тих в'язнів, які були приречені на смерть від туберкульози, але і їм допомагав наш добрий лікар як тільки міг, полегшуючи їхні страждання моральні й фізичні.

Від найближчих приятелів прощав Спочилого д-р Андрій Тершаковець, майже зі сльозами зворушення кажучи, що д-р Р. Сочинський був для нього, молодшого колеги, „типом взірцевого Українця, з великої літери; казав доні: „будь така, як Ростик", і дитина розуміла, що їй перед очі ставлять високий ідеал до наслідування. З усіх характеристичних рис Спочилого найбільше увипуклювалися три риси: сила характеру, упряміcть у кожному ділі роками тягнути потрібну працю та велика сенситивність — чулість до страждань чи горя ближнього, — казав д-р Тершаковець.

Від редакції „Свободи", на доручення головного редактора Зенона Снилика, який був присутній на похороні, але не на тризні, та від імени СУЖА і в своєму власному прощала Спочилого ред. Людмила Волянська, підкреслюючи вклад св. п. Р. Сочинського в справу українського друкованого слова. Це був Ростислав Сочинський, що один з небагатьох лікарів—журналістів роками дбав про колонку, присвячену питанням здоров'я, і вів її майже від часу її заснування, з деякими перервами, коли це діло перебирали від нього інші лікарі, аж до останнього часу, присвячуючи цій справі багато-багато уваги і вміння. Від СУЖА, як секретар цієї станово-професійної організації, Л. Волянська дякувала в імені голови ред. Ольги Кузьмович за вклад д-ра Р. Сочинського в працю СУЖА, а від себе особисто - за багато мило проведених годин у гостинному домі Нани й Ростика Сочинських, де, ще навіть малими, діти з обох родин гарно вміли бавитися поміж собою. Дружина св. п. Р. Сочинського, Нана, стояла на рівні своїх завдань, як вірна й віддана дружина, даючи своєму мужові підтримку в кожному почині й у кожній діяльності. Тим самим визначились і їхні діти — Ільона, Лада і Ярко. Ільону й Ладу постійно можна бачити при громадській роботі в УІА та в житті мистецького українського світу.

Від родини дякували отцям—настоятелям, присутнім друзям, численним представникам громадянства та промовцям всі члени родини Покійного: вдова Нана, обидві доні, син, і брат св. п. Ростислава д-р Я. Сочинський.